Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

28 април 2022 година*

„Преюдициално запитване — Директива 2014/24/ЕО — Възлагане на обществени поръчки — Член 63 — Използване от група икономически оператори на капацитета на други субекти — Възможност за възлагащия орган да изисква определени операции от критично значение да бъдат извършвани от участник в тази група — Национална правна уредба, която предвижда, че предприятието представител трябва да отговаря на изискванията и да извършва услугите в по-голямата им част“

По дело C-642/20

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Consiglio di giustizia amministrativa per la Regione siciliana (Съвет за административно правосъдие на област Сицилия, Италия) с акт от 14 октомври 2020 г., постъпил в Съда на 27 ноември 2020 г., в рамките на производство по дело

Caruter Srl

срещу

S.R.R. Messina Provincia SCpA,

Comune di Basicò,

Comune di Falcone,

Comune di Fondachelli Fantina,

Comune di Gioiosa Marea,

Comune di Librizzi,

Comune di Mazzarrà Sant’Andrea,

Comune di Montagnareale,

Comune di Oliveri,

Comune di Piraino,

* Език на производството: италиански.

Comune di San Piero Patti,

Comune di Sant'Angelo di Brolo,

Regione Siciliana — Urega — Ufficio regionale espletamento gare d'appalti lavori pubblici Messina,

Regione Siciliana — Assessorato regionale delle infrastrutture e della mobilità,

при участието на:

Ditta individuale Pippo Pizzo,

Onofaro Antonino Srl,

Gial Plast Srl,

Colombo Biagio Srl,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: C. Lycourgos, председател на състава, S. Rodin (докладчик), J.-C. Bonichot, L. S. Rossi и O. Spineanu-Matei, съдии,

генерален адвокат: M. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за Ditta individuale Pippo Pizzo, от R. Rotigliano, адвокат,

– за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от C. Colelli, avvocato dello Stato, и M. Cherubini, procuratore dello Stato,

– за Европейската комисия, от G. Wils, G. Gattinara и P. Ondrůšek, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 63 от Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 2014 г., стр. 65) във връзка с прогласените в членове 49 ДФЕС и 56 ДФЕС принципи на свобода на установяване и свободно предоставяне на услуги.

2 Запитването е отправено в рамките на спор между, от една страна, Caruter Srl, и от друга страна, S.R.R. Messina Provincia SCpA (наричано по-нататък „SRR“), Comune di Basicò (община Базико, Италия), Comune di Falcone (община Фалконе, Италия), Comune di Fondachelli Fantina (община Фондакели Фантина, Италия), Comune di Gioiosa Marea (община Джойоза Мареа, Италия), Comune di Librizzi (община Либрици, Италия), Comune di Mazzarrà Sant'Andrea (община Мацара Сант'Андреа, Италия), Comune di Montagnareale (община Монтаняреале, Италия), Comune di Oliveri (община Оливери, Италия), Comune di Piraino (община Пирайно, Италия), Comune di San Piero Patti (община Сан Пиеро Пати, Италия), Comune di Sant'Angelo di Brolo (община Сант'Анджело ди Броло, Италия), Regione Siciliana — Urega — Ufficio regionale espletamento gare d'appalti lavori pubblici Messina (област Сицилия — Urega — Областна служба за обществените поръчки в областта на благоустрояването, Месина, Италия) и Regione Siciliana — Assessorato regionale delle infrastrutture e della mobilità (Област Сицилия — Областна дирекция „Инфраструктура и мобилност“, Италия) по повод на възлагането на обществена поръчка за услуги по почистване, събиране и превозване на сортирани и несортирани твърди битови отпадъци и за други обществени хигиенни услуги в 33 общини, сдружили се в SRR.

Правна уредба

Правото на Съюза

3 Съгласно съображения 1 и 2 от Директива 2014/24:

„(1) При възлагането на обществени поръчки от органите на държавите членки или от тяхно име трябва да бъдат спазвани принципите на Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), и по-специално тези за свободното движение на стоки, свободата на установяване и свободата на предоставяне на услуги, както и произтичащите от тях принципи, като равнопоставеност, недискриминация, взаимно признаване, пропорционалност и прозрачност. Въпреки това за обществените поръчки над определена стойност следва да се изготвят разпоредби за координиране на националните процедури за възлагане на обществени поръчки, така че да се гарантира, че тези принципи се прилагат на практика и че при обществените поръчки има конкуренция.

(2) […] правилата за възлагане на обществени поръчки […] следва да се преработят и актуализират, за да се повиши ефективността на публичните разходи, да се улесни по-специално участието на малките и средните предприятия (МСП) в обществените поръчки […]. Налице е и необходимост от изясняване на основните понятия и концепции, за да се гарантира правна сигурност и за да се включат определени аспекти на утвърдената практика на Съда на Европейския съюз в тази област“.

4 Член 2 от тази директива, озаглавен „Определения“, гласи в параграф 1:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[…]

10. „икономически оператор“ означава всяко физическо или юридическо лице или публично образувание, или група от такива лица и/или образувания, включително временно сдружение от предприятия, които предлагат на пазара изпълнение на строителство и/или строеж, доставка на продукти или предоставяне на услуги;

[…]“.

5 Член 19 от посочената директива, озаглавен „Икономически оператори“, предвижда в параграф 2:

„Групите от икономически оператори, включително временните сдружения, могат да участват в процедурите за възлагане на обществени поръчки. Възлагащите органи не могат да изискват от тях да имат определена правна форма, за да представят оферта или заявление за участие.

Когато е необходимо, възлагащите органи могат да пояснят в документацията за обществената поръчка по какъв начин групи от икономически оператори трябва да изпълняват изискванията относно икономическото и финансовото състояние или техническите и професионалните способности по член 58, при условие че това е обосновано по обективни причини и е пропорционално. Държавите членки могат да установят стандартни условия за начина, по който се изпълняват тези изисквания от групи от икономически оператори.

Условията за изпълнение на поръчката от такива групи от икономически оператори, които се различават от условията за индивидуалните участници, също трябва да са обосновани от обективни причини и да са пропорционални“.

6 Член 58 от същата директива, озаглавен „Критерии за подбор“, гласи в параграфи 3 и 4:

„3. По отношение на икономическото и финансовото състояние възлагащите органи могат да налагат изисквания, с които да се гарантира, че икономическите оператори притежават необходимия икономически и финансов капацитет за изпълнение на поръчката. За тази цел възлагащите органи могат да изискват, по-специално, икономическите оператори да имат определен минимален годишен оборот, включително определен минимален оборот в сферата, попадаща в обхвата на поръчката. Освен това възлагащите органи могат да изискат икономическите оператори да предоставят информация относно годишните си отчети […]. Те могат също така да изискват подходящо равнище на застраховката за риска „професионална отговорност“.

[…]

4. По отношение на техническите и професионалните способности възлагащите органи могат да налагат изисквания, с които да се гарантира, че икономическите оператори притежават необходимите човешки и технически ресурси и опит за изпълнение на поръчката при спазване на подходящ стандарт за качество.

[…]“.

7 Член 63 от Директива 2014/24, озаглавен „Използване на капацитета на други субекти“, гласи:

„1. По отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, установени съгласно член 58, параграф 3, и критериите, свързани с техническите и професионалните способности, установени съгласно член 58, параграф 4, икономически оператор може, когато е целесъобразно и за конкретна поръчка, да използва капацитета на други субекти, независимо от правния характер на отношенията му с тях. По отношение на критериите, свързани с образованието и професионалната квалификация […] или със съответния професионален опит, икономическите оператори могат обаче да използват капацитета на други субекти само когато последните ще изпълняват строителството или услугите, за които е необходим този капацитет. Когато икономически оператор иска да използва капацитета на други субекти, той доказва на възлагащия орган, че ще разполага с необходимите ресурси, например като представя доказателство за поетия от посочените субекти ангажимент за тази цел.

[…]

При същите условия група от икономически оператори, посочена в член 19, параграф 2, може да използва капацитета на участниците в групата или на други субекти.

2. При поръчки за строителство, поръчки за услуги и операции, свързани с проучване на терена или инсталиране в контекста на поръчка за доставки, възлагащите органи могат да изискват определени операции от критично значение да бъдат извършвани пряко от самия оферент или, когато офертата е подадена от група от икономически оператори по член 19, параграф 2 — от участник в тази група“.

Италианското право

8 Член 83 от Decreto legislativo от 18 април 2016 г., n. 50 — Codice dei contratti pubblici (supplemento ordinario alla GURI n. 91, del 19 aprile 2016) (Кодекс за обществените поръчки), отнасящ се до критериите за подбор и указанията за изготвяне на документацията, предвижда в параграф 8:

„Възлагащите органи посочват в обявлението за поръчката или в поканата за потвърждаване на интерес необходимите условия за участие, които могат да бъдат определени като минимални изисквания за капацитет, и подходящите доказателства, и извършват процесуална и материална проверка на капацитета за изпълнение, на техническите и професионалните способности, включително човешките ресурси на предприятието, както и на действително осъществените дейности. За субектите по член 45, параграф 2, букви d), e), f) и g) в обявлението за поръчка се посочва евентуално каква част от тези критерии трябва да изпълнят отделните участници. Във всички случаи представителят на групата трябва да отговаря на изискванията и да извършва услугите в по-голямата им част. Обявлението за обществена поръчка и писмените покани за представяне на оферти не могат да съдържат други изисквания, чието неспазване е основание за отстраняване, освен предвидените в настоящия кодекс и в други действащи законови разпоредби. Такива изисквания при всички положения са недействителни“.

9 Член 89 от този кодекс, отнасящ се до възможността за използване на капацитета на други субекти, предвижда в параграф 1:

„За конкретна поръчка икономическият оператор — самостоятелно или като член на група по смисъла на член 45 — може да изпълни икономическите, финансовите, техническите и професионалните изисквания за участие в процедура за възлагане на обществена поръчка, предвидени в член 83, параграф 1, букви b) и c), с изключение, във всички случаи, на изискванията по член 80, като използва капацитета на други субекти, включително участници в групата, независимо от правната му връзка с тях. […]“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

10 SRR открива процедура за възлагане на обществена поръчка за услуги по почистване, събиране и превозване към съоръженията за третиране на сортираните и несортираните твърди битови отпадъци, включително подобните на тях отпадъци, и за други обществени хигиенни услуги в 33 сдружили се в него общини. Поръчката, на обща стойност 42 005 042,16 EUR без данък върху добавената стойност (ДДС) и за срок от седем години, е разделена на три обособени позиции. В обявлението за поръчката се уточняват за всяка обособена позиция съответните изисквания за икономически, финансов и технически капацитет. Освен това за целите на възлагането на поръчката е предвидено да се прилага критерият за икономически най-изгодната оферта, определима въз основа на най-доброто съотношение качество/цена.

11 Що се отнася до обособена позиция 2, която е на стойност 19 087 724,73 EUR и се отнася до предоставянето на услуги за 11 общини, поръчката е възложена на временното сдружение на предприятия, съставено от ditta individuale Pippo Pizzo, Onofaro Antonino Srl и Gial Plast Srl (наричано по-нататък „ATI Pippo Pizzo“), а временното сдружение на предприятия, съставено Caruter Srl и Gilma Srl (наричано по-нататък „ATI Caruter“), е класирано на второ място.

12 Caruter подава пред Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia (Областен административен съд Сицилия, Италия) жалба срещу решението за възлагане на обществената поръчка на ATI Pippo Pizzo. Последното подава насрещна жалба срещу решението за допускане на ATI Caruter до участие в процедурата за възлагане на обществената поръчка.

13 С решение от 19 декември 2019 г. този съд уважава главната жалба и отменя решението за допускане на ATI Pippo Pizzo до участие в процедурата за възлагане на обществената поръчка, както и решението, с което поръчката е възложена на последното. Произнасяйки се по насрещната жалба, той отменя и решението за допускане на ATI Caruter до участие в процедурата за възлагане на обществената поръчка.

14 Посоченият съд отбелязва, че съгласно член 83, параграф 8 във връзка с член 89 от Кодекса за обществените поръчки предприятието представител винаги може да използва капацитета на другите участващи в групата икономически оператори, но при условие че самото то отговаря на условията за допускане и извършва услугите в по-голямата им част, съпоставено с другите икономически оператори. В случая обаче самият ditta individuale Pippo Pizzo не отговаря на предвидените в обявлението за процесната поръчка условия и не може да се позовава на капацитета на другите предприятия от представляваното от него временно сдружение на предприятия.

15 ATI Caruter обжалва това решение пред Consiglio di giustizia amministrativa per la Regione siciliana (Съвет за административно правосъдие на област Сицилия, Италия) — запитващата юрисдикция. От своя страна ATI Pippo Pizzo подава насрещна жалба срещу същото решение.

16 Запитващата юрисдикция счита, че направеното от първоинстанционния съд тълкуване на Кодекса за обществените поръчки в смисъл, че представителят на групата трябва във всички случаи да отговаря на условията за допускане и да извършва услугите в по-голямата им част, би могло да е в противоречие с член 63 от Директива 2014/24, тъй като последният член не изглежда да ограничава възможността даден икономически оператор да използва капацитета на трети оператори.

17 При тези обстоятелства Consiglio di giustizia amministrativa per la Regione Siciliana (Съвет за административно правосъдие на област Сицилия) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Допуска ли отнасящият се до използването на капацитета на други субекти член 63 от [Директива 2014/24], във връзка с прогласените в членове 49 [ДФЕС] и 56 [ДФЕС] принципи на свобода на установяване и свободно предоставяне на услуги, прилагането на италианската национална правна уредба на „критериите за подбор и указанията за изготвяне на документацията“, съдържаща се в член 83, параграф 8, [трето] изречение от [Кодекса за обществените поръчки], в смисъл че при използването на капацитета на други субекти (правна възможност, предвидена в член 89 от [Кодекса за обществените поръчки]), във всички случаи представителят на групата трябва да отговаря на изискванията и да извърши услугите в по-голямата им част?“.

По искането за разглеждане на делото по реда на бързото производство

18 Запитващата юрисдикция иска настоящото дело да бъде разгледано по реда на предвиденото в член 105 от Процедурния правилник на Съда бързо производство.

19 В подкрепа на искането си тази юрисдикция изтъква, че настоящото дело повдига принципен въпрос, който има значение за решенията на икономическите оператори, желаещи да използват капацитета на трето предприятие, за да участват в процедура за възлагане на обществена поръчка, и че този въпрос е предмет на множество спорове пред италианските съдилища. Освен това запитващата юрисдикция смята, че тъй като вече се е произнесла по всички останали основания за обжалване, продължаването на процедурата за възлагане на процесната обществена поръчка зависи от решението на Съда. Накрая, обособена позиция 2 от тази обществена поръчка се отнасяла до услугата по събиране и превозване на твърди битови отпадъци и до други обществени хигиенни услуги за единадесет общини от област Сицилия, а стойността ѝ възлизала на 19 087 724,73 EUR.

20 В това отношение член 105, параграф 1 от Процедурния правилник предвижда, че по искане на запитващата юрисдикция или, по изключение, служебно, след изслушване на съдията докладчик и генералния адвокат председателят на Съда може да реши определено преюдициално запитване да бъде разгледано по реда на бързо производство, когато естеството на делото изисква то да бъде разгледано в кратки срокове.

21 Що се отнася, най-напред, до факта, че поставеният въпрос е предмет на многобройни съдебни спорове в Италия, следва да се припомни, че бързото производство по член 105, параграф 1 от Процедурния правилник е процесуален способ, който следва да се прилага в случай на извънредна неотложност (определения на председателя на Съда от 31 август 2010 г., UEFA и British Sky Broadcasting, C-228/10, непубликувано, EU:C:2010:474, т. 6, от 20 декември 2017 г., M. A. и др., C-661/17, непубликувано, EU:C:2017:1024, т. 17 и от 18 януари 2019 г., Adusbef и др., C-686/18, непубликувано, EU:C:2019:68, т. 11).

22 Големият брой потенциално засегнати от поставения въпрос лица или правоотношения сам по себе си обаче не е изключително обстоятелство, което да обоснове разглеждането на делото по реда на бързо производство (определение на председателя на Съда от 8 март 2018 г., Vitali, C-63/18, непубликувано, EU:C:2018:199, т. 17 и цитираната съдебна практика).

23 Що се отнася по-нататък до обстоятелството, че разрешаването на спора в главното производство зависи от отговора, който Съдът ще даде на поставения въпрос, от съдебната практика следва, че интересът на правните субекти, без съмнение легитимен, възможно най-бързо да се установи обхватът на правата, които черпят от правото на Съюза, сам по себе си не е достатъчен, за да се приеме, че е налице изключително обстоятелство по смисъла на член 105, параграф 1 от Процедурния правилник (определение на председателя на Съда от 8 март 2018 г., Vitali, C-63/18, непубликувано, EU:C:2018:199, т. 18 и цитираната съдебна практика).

24 От друга страна, що се отнася до твърдението за неотложност на дейностите, предмет на процесната обществена поръчка, следва да се отбележи, че изискването висящите пред Съда спорове да бъдат разглеждани във възможно най-кратки срокове не се обуславя само от това, че запитващата юрисдикция е длъжна бързо да разреши спора или пък че забавянето или спирането на дейности, предмет на обществената поръчка, може да има вредоносни за съответните лица последици (вж. в този смисъл определения на председателя на Съда от 18 юли 2007 г., Комисия/Полша, C-193/07, непубликувано, EU:C:2007:465, т. 13 и цитираната съдебна практика, и от 8 март 2018 г., Vitali, C-63/18, непубликувано, EU:C:2018:199, т. 19 и цитираната съдебна практика).

25 Накрая, що се отнася до стойността на процесната поръчка, от постоянната съдебна практика е видно, че колкото и важни и легитимни да са, икономическите интереси сами по себе си не са основание за провеждането на бързо производство (определение на председателя на Съда от 16 март 2017 г., Abanca Corporación Bancaria, C-70/17, непубликувано, EU:C:2017:227, т. 13 и цитираната съдебна практика).

26 При това положение на 13 януари 2021 г., след изслушване на съдията докладчик и генералния адвокат, председателят на Съда реши да не уважи искането за разглеждане на делото по реда на бързото производство.

По допустимостта на преюдициалното запитване

27 Смятайки, че не е доказано значението на преюдициалното запитване за конкретния предмет на главното производство, италианското правителство повдига възражение за недопустимост на това запитване поради хипотетичния характер на повдигнатия проблем.

28 В това отношение съгласно постоянната практика на Съда в рамките на сътрудничеството между него и националните юрисдикции, въведено с член 267 ДФЕС, само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от преюдициално решение, за да може да се произнесе, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно, щом като поставените въпроси се отнасят до тълкуването на правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе (решение от 4 декември 2018 г., Minister for Justice and Equality и Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, т. 26 и цитираната съдебна практика).

29 Оттук следва, че въпросите относно правото на Съюза се ползват с презумпция за релевантност. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само когато е съвсем очевидно, че исканото тълкуване или преценка на валидността на норма от правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или още когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (вж. в този смисъл решение от 26 февруари 2013 г., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, т. 29 и определение от 26 март 2021 г., Fedasil, C-134/21, EU:C:2021:257, т. 48).

30 В случая следва да се отбележи, че преюдициалният въпрос се отнася до тълкуването на разпоредби от правото на Съюза, в частност член 63 от Директива 2014/24, и че актът за преюдициално запитване съдържа достатъчно описание на фактическата и правната обстановка, за да може Съдът да определи обхвата на този въпрос.

31 От друга страна не се установява, че исканото тълкуване няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора по главното производство или че проблемът е от хипотетично естество. Всъщност, докато член 63 от Директива 2014/24 единствено допуска възлагащите органи да изискват водещото в групата предприятие да извършва „определени операции от критично значение“, от акта за преюдициално запитване е видно, че предприятието, на което е възложена процесната поръчка, е отстранено от процедурата, тъй като нямало да извършва съответните дейности „в по-голямата им част“, както изисква член 83, параграф 8 от Кодекса за обществените поръчки.

32 Следователно отговорът на Съда по тълкувателното искане на запитващата юрисдикция е необходим, за да може тя да постанови решението си.

33 Съответно преюдициалното запитване е допустимо.

По преюдициалния въпрос

34 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 63 от Директива 2014/24 във връзка с членове 49 ДФЕС и 56 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, съгласно която предприятието, представител на група от икономически оператори, участваща в процедура за възлагане на обществена поръчка, трябва да отговаря на предвидените в обявлението за поръчката критерии и да извършва услугите по тази поръчка в по-голямата им част.

35 Като начало следва да се отбележи, че видно от акта за преюдициално запитване, приложима към фактите по главното производство е Директива 2014/24. Освен това е важно да се подчертае, че разпоредбите на тази директива трябва да се тълкуват, съгласно съображение 1 от нея, в съответствие с принципите на свобода на установяване и свободно предоставяне на услуги, както и с произтичащите от тях принципи. При това положение няма защо поставеният въпрос да се разглежда отделно в светлината на членове 49 ДФЕС и 56 ДФЕС (вж. по аналогия решение от 10 ноември 2016 г., Ciclat, C-199/15, EU:C:2016:853, т. 25). Тъй като освен това настоящото преюдициално запитване не повдига никакъв нов въпрос във връзка с принципите на свобода на установяване и на свободно предоставяне на услуги или с произтичащите от тях принципи, достатъчно е на поставения преюдициален въпрос да се отговори от гледна точка на Директива 2014/24.

36 Член 63 от тази директива предвижда в параграф 1, че по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, и критериите, свързани с техническите и професионалните способности, икономическият оператор може, за конкретна поръчка, да използва капацитета на други субекти, и че при същите условия група от икономически оператори може да използва капацитета на участниците в групата или на други субекти. Освен това в параграф 2 от него се уточнява, че за някои видове поръчки, сред които поръчките за услуги, „възлагащите органи могат да изискват определени операции от критично значение да бъдат извършвани пряко от самия оферент или, когато офертата е подадена от група от икономически оператори […] — от участник в тази група“.

37 Като задължава обаче предприятието, представител на групата от икономически оператори, да извършва услугите „в по-голямата им част“, съпоставено с всички членове на групата, тоест да извършва повечето обхванати от поръчката услуги, член 83, параграф 8 от Кодекса за обществените поръчки установява по-строго условие от предвиденото в Директива 2014/24, която единствено допуска възлагащият орган да предвиди в обявлението за поръчката, че определени операции от критично значение ще бъдат извършвани пряко от даден участник в групата от икономически оператори.

38 Съгласно установения с тази директива режим възлагащите органи са тези, които могат да изискват определени операции от критично значение да се извършват пряко от самия оферент или, ако офертата е подадена от група от икономически оператори по член 19, параграф 2 от Директива 2014/24 — от участник в тази група, докато съгласно спорната в главното производство национална правна уредба националният законодател е този, който налага хоризонтално изискване за всички обществени поръчки в Италия представителят на групата от икономически оператори да извършва повечето услуги.

39 Вярно е, че съгласно член 19, параграф 2, втора алинея от Директива 2014/24 държавите членки могат да установят стандартни условия за начина, по който групите от икономически оператори изпълняват изискванията относно икономическото и финансовото състояние или техническите и професионалните способности по член 58 от тази директива.

40 При все това, макар капацитетът за изпълнение на операциите от критично значение да се обхваща от понятието „техническа способност“ по смисъла на членове 19 и 58 от Директива 2014/24, което би позволило на националния законодател да го включи в стандартните условия по член 19, параграф 2 от същата, правило като съдържащото се в член 83, параграф 8, трето изречение от Кодекса за обществените поръчки, което задължава самия

представител на групата от икономически оператори да изпълнява пряко повечето операции, надхвърля разрешеното с тази директива. Всъщност такова правило не просто уточнява начина, по който група от икономически оператори трябва да гарантира, че притежава необходимите човешки и технически ресурси за изпълнение на поръчката по смисъла на член 19, параграф 2 във връзка с член 58, параграф 4 от посочената директива, а се отнася до самото изпълнение на поръчката и изисква в това отношение същата да се изпълнява в по-голямата си част от представителя на групата.

41 Накрая, вярно е, че съгласно член 63, параграф 2 от Директива 2014/24 възлагащите органи могат да изискват, по-специално във връзка с поръчките за услуги, „определени операции от критично значение“ да се извършват от участник в групата от икономически оператори.

42 Независимо обаче от съществуващите леки различия между текстовете на Директива 2014/24 на различните езици, от израза „определени операции от съществено значение“, използван в текста на тази директива на някои езици, сред които френски и италиански („*certaines tâches essentielles*“ и „*taluni compiti essenziali*“), както и от израза „определени операции от критично значение“, използван в текста на тази директива на други езици, сред които испански („*determinadas tareas críticas*“), немски („*bestimmte kritische Aufgaben*“), английски („*certain critical tasks*“), нидерландски („*bepaalde kritieke taken*“) и румънски („*anumite sarcini critice*“), ясно личи, че в съответствие с прогласените в съображения 1 и 2 от същата директива цели волята на законодателя на Съюза е чрез качествен, а не само количествен подход да се ограничи това, което може да се наложи само на един участник от група, и така да се насърчи участието на групи, като например временните сдружения на малки и средни предприятия, в процедурите за възлагане на обществени поръчки. Изискване като посоченото в член 83, параграф 8, трето изречение от Кодекса за обществените поръчки, което обхваща „услугите в по-голямата им част“, противоречи на подобен подход, надхвърля обхвата на използваните в член 63, параграф 2 от Директива 2014/24 целево избрани термини и съответно засяга преследваната със законодателството на Съюза в тази област цел да се отворят обществените поръчки за възможно най-широка конкуренция и да се улесни достъпът на малките и средните предприятия до обществените поръчки (решение от 2 юни 2016 г., Pizzo, C-27/15, EU:C:2016:404, т. 27).

43 Освен това, докато член 63, параграф 2 от Директива 2014/24 единствено допуска възлагащите органи да изискват, по-специално във връзка с поръчките за услуги, определени операции да бъдат извършвани от един или друг участник в група от икономически оператори, член 83, параграф 8 от Кодекса за обществените поръчки налага изискването по-голямата част от услугите да се извършва само от представителя на групата, като изключва всички останали участващи в нея предприятия, и по този начин неправомерно ограничава смисъла и обхвата на използваните в член 63, параграф 2 от Директива 2014/24 формулировки.

44 С оглед на гореизложеното на поставения въпрос следва да се отговори, че член 63 от Директива 2014/24 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, съгласно която предприятието, представител на група от икономически оператори, участваща в процедура за възлагане на обществена поръчка, трябва да отговаря на предвидените в обявлението за поръчката критерии и да извършва услугите по тази поръчка в по-голямата им част.

По съдебните разноски

45 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

Член 63 от Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, съгласно която предприятието, представител на група от икономически оператори, участваща в процедура за възлагане на обществена поръчка, трябва да отговаря на предвидените в обявлението за поръчката критерии и да извършва услугите по тази поръчка в по-голямата им част.

Подписи